

3. Шевель І. Кулінарні дипломатичні конфлікти як зброя сучасної світової політики. *Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти*. 2019. Вип. 4. С. 286–295. (Дата звернення: 14.03.2024).

4. Романюк Н. Кулінарна дипломатія як інструмент міжнародної взаємодії. *Міжнародні відносини суспільні комунікації та регіональні студії*. 2022. № 1(12). С. 30–44. (Дата звернення: 14.03.2024).

5. «Борщ наш». ЮНЕСКО визнав борщ українським. 01.07.2022. URL: <http://surl.li/pnpvcv> (дата звернення: 14.03.2024).

6. Сослюк М. Американець довів у суді, що борщ – українська страва. *Інтерв'ю. Експрес. Подробиці*. 30.11.2019. URL: <http://surl.li/pnljk> (дата звернення: 14.03.2024).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-388-3-29>

ТРАНСФОРМАЦІЯ ФУНКЦІЙ МИСТЕЦТВА У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Самоїленко Олександра Юріївна

кандидат мистецтвознавства,

доцент кафедри монументального і станкового мистецтва

Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва

і дизайну імені Михайла Бойчука

м. Київ, Україна

Нинішні реалії в Україні, під час воєнного стану, підтверджують думку, що культурне життя населення, навіть у таких важких умовах, залишається важливою частиною функціонування соціуму. Культуротворчі процеси не лише, не зупиняються, а і породжують нові форми культурної взаємодії між різними соціальними, релігійними, національними спільнотами.

Така взаємодія відбувається через музику, літературу, кінематограф, різні види та форми візуального мистецтва, які стають засобами переосмислення та авторського трактування історичних подій або реакцій на такі події у суспільстві.

Пріоритетні вектори розвитку культури в країні відображають внутрішні потреби суспільства, висвітлюючи актуальні запити у різні історичні часи. Мистецтво є неодмінною частиною культурного потенціалу країни. Кожний вид чи напрям національного мистецтва існує у взаємодії з процесами формування культурних орієнтирів нації.

У сьогоденних обставинах, образотворче мистецтво відіграє значну роль і як джерело інформації, адже засоби мистецтва дають змогу узагальнювати зміст, інтерпретувати його у вигляді лаконічних символів та посилювати сприйняття через засоби виразності. Функції візуального мистецтва доповнюються новим спектром смислів, адже сучасні реалії динамічного функціонування прогресивної частини суспільства потребують новітніх форм комунікації як всередині країни, так і за її межами. Комунікативна функція мистецтва, у цьому випадку, часто стає найбільш оптимальним варіантом інформаційного каналу, доступного для сприйняття досить широкого кола глядачів. Важливість розуміння інформації, носіями різних мов або різних культур, стає визначним елементом трансформації візуальної складової культурних символів у систему символів метакультурних, які стають доступні і зрозумілі для значної частини суспільства [1, с. 228].

Сучасне мистецтво стає яскравою проекцією суспільної свідомості, відображаючи соціальні реалії та проблеми. Пошук шляхів розв'язання таких проблем простежується у різних видах візуального мистецтва, адже митці, як соціально активна частина суспільства, мають можливість висвітлювати актуальні питання, спрямовуючи увагу до конкретних дій. Зважаючи на тематичну направленість мистецтва воєнного часу, яка у більшості випадків торкається теми війни, слід зазначити і психологічну складову таких творів. Індивідуальна рефлексія, переосмислення окремих подій художником, трансформується у конкретні образи які відображають особисту позицію автора, транслюють спектр почуттів, мають виразне емоційне забарвлення. Переосмислюючи трагічні події художник перетворює їх в образи або символи, які стають співзвучними почуттям інших людей та допомагають прожити травматичний досвід. Такі твори часто спираються на гуманістичні орієнтири та можуть бути спрямовані на підтримання психологічної стабільності у суспільстві. Художні особливості цих творів мають спільні художні ознаки. Наприклад, контрастність використовується для акцентування на емоційному звучанні, лаконічність дає змогу наголосити на знаковості конкретної ідеї або події, підкреслений символізм посилює зрозумілість образу для суспільного сприйняття, звернення до традиційної орнаментики використовується як спосіб виразу національної самоідентифікації.

Отже, формування культурного продукту під час воєнного стану часто пов'язане з конкретними позиціями: об'єднання суспільства спільними ідеями, психологічна допомога у кризових ситуаціях, висвітлення актуальних проблем особистості під час війни та в умовах бойових дій, комунікація зі світовою спільнотою. Твори візуального мистецтва, як частини культурного потенціалу країни, стають як віддзеркаленням націо-

нального спротиву перед зовнішньою агресією, так і продовжують розвиток актуальних тенденцій мистецтва та дизайну свого часу.

Такий зріз культурного надбання є важливим матеріалом для дослідження формування національних рис у культурних напрямках сучасності, процесів формування світоглядних орієнтирів певного історичного періоду. Наголошення на традиційній складовій у різних сферах мистецтва підтверджує важливість національної самосвідомості для збереження самобутності нації, навіть у нинішніх умовах глобальної інтеграції.

Література:

1. Барна Н. В. Інформаційні комунікації візуальних мистецтв. *Гілея : науковий вісник*. 2015. Вип. 95. С. 227–231. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2015_95_58
2. Дубрівна, А. П., Єрмак, І. О. Цифрова ілюстрація в контексті російсько-української війни. *Український мистецтвознавчий дискурс*. 2023. Вип. 2. С. 46–52. <https://doi.org/10.32782/uad.2023.2.6>
3. Лук'янова Т. Г. Візуальна мова ілюстрації як засіб комунікації (на матеріалі англійської та української мов). *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов*. 2017. Вип. 86. С. 32–40. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKKhIPG_2017_86_6
4. Родінова Н. Л., Федорків О. П., Макогончук Н. В. Сучасне становище та напрями розвитку культури і мистецтва України (реалії воєнного стану). *Культурологічний альманах*. 2022. Вип. 4. С. 226–233. <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2022.4.28>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-388-3-30>

СЕМАНТИКА СЛАВИ В ЄВРОПЕЙСЬКІЙ КУЛЬТУРІ ТА МУЗИЦІ

Татарнікова Анжеліка Анатоліївна

доктор мистецтвознавства,

доцент кафедри мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін

Міжнародний гуманітарний університет

м. Одеса, Україна

Глибинність культурних коренів людства, від первісної міфотворчості до вишуканих художньо-творчих утілень Нового і Новітнього часу, зосереджена на оспівуванні-уславленні героїв та осіб, причетних до сакрального світу, в якому достойна хваління здатність ризикувати,